

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Naša narodna rana

Dajte narodu, kar je njegova!

Beseda „utrakvističen“, pridevek šolam slovenskega ozemlja, je vzeta iz husitskih verskih bojev, ki so se končali s takozvano praško pogodbo, katera je dovolila husitom vživanja sv. obhajila v oblikah kruha in vina, torej pod dvojno podobo ali latinsko: sub utraque specie. Ni nam znano, kdo je ta izraz prvi rabil kot pridevek manjšinskim šolam, njegova uporaba pa je za podrobnejšo označbo dvojezičnosti šolskega pouka primerna, ker izraža, da se v utrakvističnih šolah poučuje v obeh deželnih jezikih.

„Ljudska šola naj vzgaja otroka na moralnoverski podlagi, naj razvija otrokovo duševno življenje in ga usposobi za življenje, da postane dober človek in član družbe,“ pravi prvi paragraf državnega ljudskošolskega zakona. Taisti zakon v nadaljnjem prepušča deželnim šolskim oblastem prilagoditev šolskega pouka razmeram v deželah. Za slovensko ozemlje na Koroškem je deželni šolski svet izdal leta 1890 poseben ljudskošolski učni red, s katerim naj bi se otrokom nudila možnost, da se priučijo obeh deželnih jezikov. Ta posebni učni red je že na sebi nejasen, ker ne govori izrečno o slovenskem jeziku kot učnem jeziku prvih razredov, marveč le o vpeljavi pouka slovenščine v prvem in drugem šolskem letu. Da kričečo pomankljivost vsaj nekoliko popravi, je šolski svet izdal pozneje še drugi učni red za utrakvistične šole, ki predpisuje slovenščino kot učni jezik v prvih dveh razredih. Toda ta učni red je ostal veljaven samo za dve šoli: v Globasnici in v Selah. Če je že prvi posebni učni red pomankljiv in proti vsem vzgojnim pravilom, ki naglašajo materinščino kot osnovo vse ljudskošolske vzgoje, je njegova izvedba klasičen primer, da so vse postave, na katerih izvedbo ne polagajo važnosti ne oblast in ne osebe, le prazne krpe papirja.

Ljudske šole so naši manjšini podlaga socialnega, narodnega in gospodarskega življenja. Kdor želi našo dobrobit in hoče odpraviti nacionalna nasprotstva v deželi s sveta, ima v do danes nerešenem šolskem vprašanju najlepšo priliko dokaza te svoje miselnosti. Pomankljivost učnega sistema utrakvističnih šol se je spremenila do danes le toliko, da se s pomočjo „Südmarke“, „Heimatbunda“ in drugih organizacij in tudi po naklonjenosti šolske oblasti skuša sistematično ukiniti v šoli zadnje sledove slovenščine.

Po današnjem položaju štejemo le še dve šoli s slovenskim učnim jezikom. In kako izgledajo v praksi ostale šole? Vsaka šola rabi svoje učne knjige, samo ne naše utrakvistične šole. Na naših utrakvističnih šolah nimamo ne ene učne knjige, ki bi bila spisana v jeziku, ki ga otroci govorijo kot svojo materinščino. Na vseh šolah ni niti enega slovenskega berila za splošni pouk. Edina slovenska učna knjiga, ki jo posedujemo, je katekizem. Seve je tako, da niti tega

otroci v veliki večini ne razumejo več in vero- učitelj se mora najprej baviti s poukom latinice in slovenskih besedi, da zamore pričeti z vero- ukom. Iz tega vzroka smo koroški Slovenci v v duševnem razvoju in izobrazbi zaostali za ostalimi narodi, kajti na celem svetu ni slabšega učnega sistema od našega. Pač imajo ponekod Maklinovo začetnico, ki pa ne sega preko dialektičnih izrazov in najpriprostejših stavkov. Kako naj se torej naša deca v šoli priuči materinega jezika? Ves utrakvistični pouk je nemški, kvečjemu za par tednov ali mesecev sliši naša deca slovensko besedo v narečju, če ima sploh srečo, da jo poučuje narečja zmožen učitelj. Ja, gre se v velikem številu šol celo tako daleč, da se opušča latinico in vpeljuje gotico ter tako onemogočuje celo že zasebni pouk v materinem jeziku. Kaj pač bi dejali Nemci drugod, če bi se v njihove šole pošiljalo učne moči, nezmožne nemščine? V par dneh bi nastala med njimi revolucija ali bi izbruhnil šolski štrajk. Verjetneje je, da bi učitelji niti dve uri ne mogli bivati v šoli, ker bi jih otroci ne razumeli. Razmere v koroškem vilajetu pa ostajajo že desetletja kljub neštivilnim prošnjam in pritožbam neizpremenjene, oziroma se jih postopoma izpreminja v vedno večjo škodo narodne manjšine.

Šolsko vprašanje je jedro manjšinskega vprašanja. Dokler bodo naše šole raznarodovalnice, v deželi ne bo miru. Naše šolske zahteve so jasne, precizne. **Nismo proti utrakvizmu šolskega pouka, nasprotno želimo, da se naši otroci priučijo obeh deželnih jezikov.** Zato in ravno zato pa ne pojmujeemo dvojezičnosti naših šol v smislu posebnega učnega reda naših šolskih oblasti in še manj v smislu izvedbe tega reda po učiteljstvu naših šol. Zahtevamo dvojezičnost šolskega pouka, kot ga predpisujejo **pravila osnovnošolske vzgoje:** Prvo ljudsko šolsko leto imej izključni slovenski učni jezik, v drugem in tretjem letu naj se poučuje nemščino v treh, ozir. šestih tedenskih urah. V naslednjem letu bodi dvojezični pouk, v zadnjih letih vsaj šesturni tedenski slovenski pouk. Od učnih moči utrakvističnih šol se mora zahtevati izpit iz slovenščine. Nadzorstvo šolskega pouka v slovenskem ozemlju naj se poveri slovenščine zmožnemu strokovnjaku, ki vživa ugled in spoštovanje tudi pri manjšini. Na učiteljsku naj se zagotovi sprejem določenega števila letnih slovenskih kandidatov.

Verouk se more seveda podajati izključno v občevalnem jeziku. To so naše šolske zahteve za vseh 82 šol, ki jih je v letu 1926 kancler Ramek označil kot manjšinske. Ugoditev teh zahtev je predpogoj končne ureditve odnošajev med slovensko manjšino in državo, kateri pripadamo z vsemi državljanskimi pravicami in dolžnostmi in katera je po mirovni pogodbi obvezana, da nam zajamči ohranitev naše narodne svojstvenosti.

Nova avstrijska ustava.

Načrt ustavne reforme je gotov in bo predložen zvezni vladi v pretres in odobritev. Računati je, da bo koncem meseca predan javnosti. Minister dr. Ender se je o načrtu izjavil sledeče:

Načrt nove ustave predvideva ustanovitev dveh parlamentov ali zbornic, ki bosta delovali druga ob drugi vsaka na svojem točno odmerjenem polju. Ena teh zbornic se bo imenovala „Kulturna zbornica“, druga pa „Gospodarska zbornica“. Ti dve zbornici si bosta med seboj delili vse zakonodajne posle, razun onih, ki jih bo upravljal „Svet dežel“, ki bi se sestavljal iz vseh deželnih poglavarjev in finančnih ravnateljev zveznih dežel naše republike.

Poleg obeh zbornic uvaaja ustavni načrt še poseben „Državni svet“, katerega člani pa bodo imenovani na predlog zveznega kanclerja od predsednika republike. Državni svet bo igral isto vlogo, kot jo imajo drugod senati ali višje zbornice, razun da ne bo državni svet lahko ugovarjal in zaviral ter končno onemogočil izglasovanje zakonov, ki bi jih smatral za protiustavne ali državljanski dobrobiti nasprotno.

Važno je pri tem novem načrtu, da ne izpreminja zveznega značaja države, tako da ohranijo vse dosedanje dežele avtonomijo v dosedanji meri. Edino izjemo tvori Dunaj, ki bo dobil kot državna prestolnica posebno ustavo, kot jo imajo Pariz ali Belgrad ter bo pod neposredno upravno oblastjo osrednje zvezne vlade.

Kulturna zbornica bo deljena v šest stanov: učiteljski stan, ki mu pripadajo tudi starši šoloobveznih otrok, pravniški in pravosodni stan, duhovski stan, zdravstveni stan, stan drugih kulturnih delavcev.

Gospodarska zbornica se sestavlja iz treh velikih gospodarskih stanov, to je kmetijski stan, obrt in trgovina ter promet in kredit (denarni zavodi).

Novo bo še to, da člani novih zbornic ne bodo več sprejemali plač, ampak bodo dobivali samo odškodnino za vsako sejo, ki so ji prisostovali.

Poostreno postopanje proti hitlerjancem v naši državi. Koncem minulega tedna je vlada imenovala za najvišjega vodjo v področju javne varnosti heimwehrovskega voditelja in vicekanclerja Fey-a, ki je znan kot izredno odločen nasprotnik hitlerjanskega režima. Novo imenovanje, ki zna biti odločilnih posledic, je izzvala podvojena agitacija nar. socialistov v državi. Tako je prišlo minuli teden do demonstracijskih izgrediv nar. soc. članov prostovoljne delovne službe pred celovško Carin-tijo, pri čemer sta bila dva njihovih članov ustreljena in druga dva težko ranjena. Večja skupina hitlerjanskih pristašev je pobegnila preko meje v Italijo, v nekem delavskem taborišču na Gradiščanskem je zapustilo delo in zbežalo na Madžarsko 144 delavcev. Na mestni dunajski meji je policija aretirala 250 nar. soc. demonstrantov. — Vlada nadalje napoveduje reformo porotnih sodišč, ki so že ponovno izrekla oprostilo sodbo političnih kaznjencev. — Minuli teden je razpravljalo preko sodišče v Gradcu proti požigalcu Petru Strausu. Senat je izrekel smrtno obsodbo, nakar je bil po odklonilni rešitvi prošnje za pomilostitev obsojenec obešen na vešalih.

Nemčija se boji glasovanja v Posaarju. — V januarju 1935 se mora izvršiti glasovanje v Posaarju ob francoski meji. Da je Hitler ponudil Francozom sporazum za vrnitev Posaarja, je značilno. Poznavalci tamošnjega položaja poročajo, da se je s prihodom Hitlerja nemški položaj jako poslabšal, ker je večina prebivalstva organizirana v socialdemokratski stranki, tej najhujši nasprotnici narodnega socializma. Tako bi se utegnilo zgoditi, da bi se posaarsko prebivalstvo izjavilo sicer ne za Francijo, a za samostojno Posaarje. Veliko vlogo igra tudi dejstvo, da živi ljudstvo večinoma od izvoza v Francijo in dosti manj od izvoza v Nemčijo.

Katoliška Cerkev v Nemčiji ni svobodna. Vatikan s skrbjo zasleduje razvoj v Nemčiji, ki spravlja kljub sporazumu Cerkev v vedno težji položaj. Cerkev nar. socialisti vedno očitneje smatrajo za tuje telo in jo skušajo izriniti iz javnega življenja. Bati se je, da se razvije v državi pravi kulturni boj, ki bo narodu v težko škodo.

Rim je govoril. — V glasilu sv. Stolice bremo v vprašanju verskega boja v Nemčiji sledeče: Razne teorije o človeških plemenih in pasmah se ne zadovoljuje več s politiko. Prešle so tudi že na polje vere, kjer so začele razsajati. V Nemčiji živijo kristjani, ki bi radi iz sv. pisma izbrisali sploh ves stari testament. V Nemčiji imajo tudi kristjane, ki bi Kristusa radi kar odpravili, ker je židovskega pokolenja. Toda tudi take kristjane imamo v Nemčiji, ki dokazujejo, da je bil Kristus arijske krvi, doma iz Galileje. Vsi ti gospodje, ki se med seboj prerekajo, so pozabili, da se Kristus ni rodil v Galileji kjer je prebivalo več plemen, ampak v Betlehemu v Judeji. Oni pozabijo, da je Kristus potomec kralja Davida in je zato on predstavnik židovskega plemena. Ti gospodje pa predvsem pozabljajo, da je bil Kristus Bog, ki je odrešil človeški rod, tudi Nemce...

Narodni socializem in manjšine. — V decemberski številki nar. socialnega mesečnika „Deutsches Volkstum“ je med drugim oster članek proti Cerkvi, da je vse preveč odvisna od liberalizma. Članek nadaljuje: Da se Cerkev zavzema za narodne manjšine, je samo dokaz trditve. Manjšinsko pravo in manjšinska zaščita je liberalna zadeva in manjšina je za liberalizem značilen predmet zaščite... Članek nima prave predstave o osnovah in bistvu liberalnega mišljenja. Znano je, da sta glavna principa te miselnosti: brezpogojna svoboda in pravica močnejšega. Baš ta miselnost je dovedla do popolne brezpravnosti manjšin. Gornja trditev pa je dokaz, da se narodni socia-

lizem v manjšinskem pogledu kljub lepim besedam o disimilaciji vedno bolj približuje fašistični miselnosti v Italiji, ki zanika vsako manjšinsko pravo in zaščito.

O položaju nemške manjšine v Jugoslaviji se je nedavno izjavil nemški poslanec dr. Moser sledeče: Kar se tiče naših kulturnih manjšinskih zahtev, mi je posebna čast, da javno izjavim, da so se lotili ureditve tega vprašanja predsednik parlamenta dr. Kumanudi, minister dr. Srskič in pravni minister Maksimovič že pred tremi leti. Leta 1930 in 1931 so se določile osnove za ureditev šolskega vprašanja in s tem se je manjšinsko vprašanje postavilo na trdnjše podlago. Državniška previdnost je gospode dovedla do spoznanja, da je ugoditev zahtevam nemške manjšine v interesu države. Niso nam izkazali te usluge na škodo jugoslovanske nacionalne misli, marveč iz uvidevnosti pravih državnikov.

Kako gnil je sedanjí gospodarski red. — V malem francoskem mestecu Bayonne so pred tednom odkrili škandal, ki skoroda nadkriljuje škandal švedskega „kralja“ vžigalic Kreugerja. V novem slučaju gre za velikansko svoto 700 milijonov frankov, za katere je ogoljufal francoske varčevalce nek Stavinski, bankir-slepar v malem mestecu Bayonne. Začel je s tujim denarjem, si izposojal, nato dajal kredit na vse strani in za ta prazna posojila dobival na posodo denar, ki ga je spreminjal v papirnate bone in jih drago prodajal med stare rentnerje in pridne varčevalce. Za dobljeni denar je posojal občinam, občinska posojila je razpečeval po borzah. Podkupoval je vse, od najnižjih do najvišjih, sedel z najbolj trebušnatimi bankirji v družbi, očetovsko kramljal s kralji, trkal na ministrske rame, podpiral umetnost in razsipaval po ponočnih lokalih. Denarna škoda, ki jo je ta bankir-slepar prizadajal, zna doseči milijardo frankov, to je 300 milijonov šilingov, še večja pa je moralna škoda. Dolga leta je opravljal svoje nečedne posle in pri tem še vžival sloves poštenja, oči predstavnikov države ga niso hotele videti, ja našel je med njimi celo še sopomagačev pri umazanem poslu. Na zahtevo vse francoske javnosti je min. predsednik Chautemps obljubil radikalno kaznen vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri ogromni slepariji, prizadeti minister Dalimier je odstopil, aretirana je vrsta visokih državnih funkcionarjev. Slepar sam pa je izvršil samoumor.

Sovjetski načrt za l. 1934. — Osrednji izvršilni odbor je sklenil, da bo v novem letu pospešil industrializacijo Rusije. Navedel je, da bo zgrajenih 1253 lokomotiv, 52.000 vago-

nov, 115.000 bencinskih traktorjev, 72.000 avtomobilov. V poljedelstvu se mora površina obdelane zemlje razširiti na 130 milijonov hektarjev, poveča se žitna proizvodnja, razširi se železniško omrežje, zviša se proizvodnja premoga, petroleja, železa in jekla. — Kaj, če nekoč vrže Rusija po vzgledu Japonske na trg še industrijske izdelke po znižani ceni!

Koliko nas je?

Vedno spet skušajo naši Nemci zagovarjati svoje dosedanje brezbrizje v vprašanju slovenske manjšine na Koroškem s številom članov naše politične organizacije, češ da se za borih 10.000 res ne izplača uvajati posebnih pogajanj ali sklepov manjšinskih zaščitnih zakonov. Še v minulem tednu je pisal prosluli Martin Wutte v nekem članku o koroškem vprašanju, priobčenem v „Wiener Neueste Nachrichten“ med drugim omalovažujoče o ostanku slovenskega naroda v deželi, ki se združuje v svoji „Stranki“. Ravnodušno priznamo, da sili ta značilna nemška miselnost tudi že v naše vrste in hoče ustvarjati med nami neko malodušje.

Koliko nas je? Slovenska manjšina v deželi šteje danes tudi po priznanju objektivnih Nemcev do 80.000 pripadnikov, ki tvorijo avtohtono prebivalstvo Koroške ob Zili, Dravi, Vrbskem jezeru in v Podjuni. Tisočletna ukoreninjenost slovenskega prebivalstva je izpričana po starodavni zgodovini, po bogastvu stoletnega kulturnega in verskega življenja, po izredni pestrosti narodnega izživljanja. Imenoslovje ne samo slovenskega dela dežele, vojvodski prestol, brižinski spomeniki, možje kot Ahacelj, Majer, Jarnik, Janežič, Einspieler i. dr., bogata tisočletna tradicija pesmi, običaja, noše, naša zgodovina od ustoličenja do turških vpadov in kmečkih puntov, francoske zasedbe do današnjih dni vsebuje bogate dokaze našega občestvenega življenja, rastočega iz najboljšega in najpristnejšega narodnega duha.

Pa nas hočejo meriti kljub temu po številu volilcev naše politične organizacije, a pri tem pozabljajo, da gre pri teh volilcih za najzavednejši in najboljši del naše manjšine, za oni del našega naroda, ki je kljub najmikavnejšim vabam in najbrutalnejšim nasprotovanjem ohranil v sebi največji biser sodobnega človeka: neomajen narodni in verski idealizem. Ta del našega ljudstva je narodni izbor, narodna elita. Njegovo versko, kulturno, socialno in gospodarsko življenje daje značaj življenju vsega slovenskega naroda do njegovih naj-

PODLISTEK

Vsakdanji kruh.

Peter Rosegger.

Vsak dan, prijatelji, molite: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ — Morda niti ne veste, kako velika je ta prošnja do našega Boga. V kruhu so naša moč, naše zdravje, naše življenje. Tako svet je kruh od zrna, da Gospod sam vzame njegovo podobo, kadar nas hoče krepiti in blagosloviti.

Zato morate vedeti, ljubi prijatelji, kaj nam je kruh. Vprašajte, kako visoko so čislali in spoštovali kruh iz zrna naši predniki. Preden so posejali prvo pest, preden so načeli prvi snop, so rekli: „Bog blagoslovi!“ Preden so načeli hleb, so naredili z nožem čezenj križ: „Bog ga blagoslovi!“ Vsako drobtino, vsak prašek moke, ki ga mi mnogokrat lahko miselno raztresemo, so pobrali in vrgli v ogenj, ker jim je bila moka prečastitljiva, da bi jo pohodili. Zvesti svojim šegam in nava- dam, zvesti domačim njivam, vrtovom in travnikom, niso bili naši predniki zastran živ- veža odvisni od nikogar na svetu. Bili so samosvoji gospodje ob vsej preprostosti in skromnosti.

Ljubi prijatelji! Na tej trdi zemlji hočete strpeti, na njej hočete biti zadovoljni in zdravi. Zato pa morate začeti življenje, polno resne preprostosti in varčnosti, že jutri, že danes varčevati v velikem in v malem. Kdor bi si nameraval nabaviti doslej nepotrebno stvar, naj to raje opusti in odvišni denar hrani na

varnem mestu. Kdor ima dve jabolki, naj hrani eno za jutri! Kdor ima dve suknji, ne dajaj si delati še tretje! Kdor ima velik kos kruha, pogledj, ali ni v njegovi bližini vrednega človeka, ki strada! Ako je, prelomi svoj kruh na dva kosa! O našem Zveličarju je zapisano, da so ga njegovi učenci spoznali po lomljenju kruha...

In še nekaj vas prosim, dragi prijatelji! Prosim vas v vašem imenu in v imenu domovine: Ostanite zvesti domovini! Ne zapuščajte lahkomišeljno hiše, ki vas je rodila, zemlje, ki vas redi! Izkušajte rajši, da se krepite v ednosti in slogi! Prepripi so raztrgali že marsikateri dom, sloga ga zopet utrdi. Zaupajte drug drugemu! Nezaupni bodite proti svojim sovražnikom, ki hodijo okrog vas, da bi vas zvalili v druge stanove in poklice, kjer bi vendar ne našli sreče. Varujte se nemirnega pohajanja po svetu, ostanite doma na svojem mirnem polju, v svojih lokah in gozdovih! Držite se dela, ki je najbližje pri Bogu — ustvarjajočega poljedelskega dela! Čistejšega veselja ne pozna svet, nego ga daje priroda z vsemi svojimi stvarmi, silami in lepotami.

To, moji dragi prijatelji, sem vam hotel povedati. Posejati sem hotel peščico semen v vaša srca. Naj požene eno ali drugo seme! Bog ga blagoslovi!

Narodna noša v Srbiji.

Narodne noše slovanskih narodov so lepe in slikovite, zlasti se ponaša z njimi slovanski jug. Zagreb ne bi nudil nikoli tako pestre slike, da ne vidiš tam hrvatskih seljakov in seljačic

v lepih narodnih nošah. Tako je tudi drugod po južnih krajih. V Srbiji je narodna noša še jako ohranjena. Vsak okraj ali vsako okrožje pa ima nekaj svojega, kar ga na zunaj vidno razlikuje od drugega. Skoraj najlepša in najbogatejša pa je noša v Mačvi.

Tkalstvo je v Srbiji sploh jako razvito. Ni je žene, ki ne bi znala presti in tkati. Predejo laneno predivo, konopnino, volno, svilo in kozjo dlako. S svilarstvom se vobče jako bavijo. Svilo tko ali samo ali pa jo rabijo za vpletanje okraskov pri finih tkaninah.

Vso obleko si narejajo Srbkinje same. Košulje so iz belega platna in to iz tankega in debelejšega. Nosijo pa spodnjo dolgo in vrhnjo ohlapno košuljo z dolgimi rokavi. Čez pas si jo privežejo z vrvico, z uzico, in prepasejo čez to še s pasom, s tkanico. Na rokavih je košulja vezena, rokavi pa so obrobljeni z ozkimi čipkami, ki jim pravijo zarukavke. Nad komolci si košuljo privežejo s trakom in potegnejo nazaj preko njega tako, da jim sega rob malo nad gležnje na rokah. Večkrat vidimo izvezena tudi oba roba na prsih, kjer košuljo zapenjajo. Navadno je tudi spodnji rob košulje ozko vezen in obšit s čipkami. Odrasle devoyke in žene nosijo predpasnik, boščo ali keceljo. Navadno je črn in ne vezen, včasih pa je pretkan s pisanimi nitmi in s prav ozkimi šarenimi bordunicami. Za praznik oblačijo devoyke in mlade žene jelek, ki je podoben telovniku. Navadno le baržunast in bogato z zlatom in srebrom vezen. Barve je temno-rdeče, modre ali vijoličaste, suknjeni pa so črni. Pozimi nosijo kožuhe brez rokavov. Tudi ko-

zavednejših članov, ki se danes še nahajajo v vrstah internacionalne socialdemokracije ali razredno-liberalnega Landbunda. V vsestranskem delovanju najzavednejšega dela slovenske manjšine je najboljša legitimacija, da smejo njegovi člani in predvsem njegovo vodstvo zastopati interese vsega slovenskega naroda od njegovega najzavednejšega do najnezavednejšega uda. Zato pa se naše manjšinske organizacije z vso upravičenostjo imenujejo zaščitnice narodnih interesov vse slovenske manjšine.

Navedeno dejstvo mora priti pri ustavnih reformi, v kolikor se bo ta tikala dežele, polno do veljave. Četudi se hoče od nemške strani ustvarjati videz, da sestoji članstvo manjšine iz peščice kmetov — ti prihajajo po svojih organizacijah in njihovi žilavosti najbolj do izraza — vendar se ne sme nikdar prezreti, da nikakor nismo neka navadna kmečka stranka, marveč narodna manjšina, katero tvorijo poleg kmetov še drugi stanovi: delavci, obrtniki, uradniki, prosti poklici. Tudi naš manjšinski program govori o ustanovitvi organizacij vseh narodnih stanov, žal pa vsled pomanjkanja izobraženstva nismo še prišli preko kmetijske stanovske organizacije. Pomanjkanje izobraženstva nikakor ni naša krivda in zato upravičeno smemo upati, da večinski narod pri reformi javnega življenja to tekom desetletij prizadeto krivico tudi popravi.

Smo danes — hvala Bogu — ven iz dobe, ki je računala le s praznimi številkami in ji prav nič ni bilo mar za njihovo vsebino. Nova doba mora biti pravičnejša in tudi na nas je, da pride njena nova miselnost polno do veljave. Potem naj se izkaže, ali nas je res samo peščica desetisočih!

DOMAČE NOVICE

Bistrica v Rožu. — (Naša tovarna.) Z zadnjim dnem v decembru je potekel rok vsem tukajšnjim nastavljenecem, to je mojstrom in uradnikom. V službi ostanejo le še osebe, ki so potrebne pri odpremi strojev in razprodaji ostalih vrednosti. To je žalostni konec tovarne, ki je preživljala pet rodov, bil pa je predviden že takoj po glasovanju. Tovarniški ravnatelj zadnjih 35 let so bili rajhovci. Tudi je resnična trditev „Freie Stimmen“, da je bila tovarna nemška trdnjava v slovenskem ozemlju. Marsikateri je prišel do dobre službe, ker je pokazal svoje sovraštvo do Slovencev, med temi niso bili naši „internacionalni“ socialdemokrati najzadnji. Izza časa po glasovanju je znan slučaj, da so baš ti vrgli slovenskega de-

žuhi so okrašeni z raznimi cvetkami, ki so vezene ali izdelane iz tankega barvastega usnja in prišite na kožuh. Za okras ali nakit imajo večinoma tudi zlat denar, okovan v tanke obročke in nanizan ali prikovan na zlato verižico. Večina srbskih žen obuva opanke, ki so z jermenom pritrjeni okoli gleženj.

Pri ženski noši je med posameznimi okraji precej razlika, moška noša pa je po vsej Srbiji enaka. Oblačijo si košuljo, ki sega do kolen, in gače ter obuvajo čarape, ki so vedno vezene. Natikajo opanke, ki jih pritrjujejo z jermenom okoli gleženj. Hlačam pravijo čakšire, preko katerih potezajo spodaj nogavice, čarape. Opasujejo se s tkanino. Preko te opasejo navadno usnjen pas, na katerega obešajo nož ob kratkem jermenu. Našemu telovniku podoben je koporan, preko katerega oblečejo vermen, ki ima tesne rokave, in ga zapenjajo. Oboje je iz finega, temnomodrega sukna ali iz težke črne svile in bogato okrašeno s svilenimi portami. Pozimi ali ob slabem vremenu oblačijo še gunj, ki sega le do pasa. Glavo pokrivajo poleti s slamnikom ali s klobukom, pozimi pa z visoko, črno kučmo, s šubarom.

Razen obleke pa pletejo, tko in vezejo Srbkinje še druge izdelke. Najznamenitejše so preproge. Barve so jim žive, trajne in okusno sestavljene. Sploh so barve vseh tkanin svetle in jasne; najbolj ljubijo belo, modro in rdečo, pa tudi zeleno in rumeno. Mnogovrstne čipke so našle pot od juga v severne kraje, kjer danes stroji v tvornicah ponarejajo delo pridnih ženskih rok.

lavca iz tovarne in je bil sprejet šele, ko so sociji prišli ob moč. Usoda tovarne je sedaj zapечатena — bržkone za dolgo dobo. Nastavljena je le še straža, ki pa se ne rekrutira iz delavcev, ki stojijo po ukinitvi brez sredstev na cesti, marveč iz mojstrov, ki so dobili lepe odpravnine in imeli doslej prav lepe plače. „Kaj nas brigajo delavci, mi hočemo živeti!“, so se izrazili na tozadevne ravnateljeve pomisleke. Večji del strojev bo odpremljen v Jugoslavijo in sicer v Užice v Srbiji in nedvomno se marsikateri uradnikov in mojstrov nadeja, da bo s stroji vred še on sprejet v Jugoslavijo. Čudna so pota usode!

Št. Jakob v Rožu. (Ena o delu „plemenskih“ Nemcev.) — Na sveti večer je naše društvo nameravalo uprizoriti igro „Hrepenenje po materi“, ki jo je pred leti priobčil mariborski prosvetni mesečnik „Naš dom“. Igra slika slovenskega vojaka, ki iz hrepenenja po svoji materi samovoljno zapusti avstrijsko fronto svetovne vojne, nakar ga vojno sodišče obsodi na smrt. Poleg njega nastopijo še vojni kurat Slovenec Soklič, general Masseffy in zagrizeni žid polkovnik Goldstein. Vsebinska igra je izrazito miroljubna in nedolžna, da izvzamemo en sam prizor, ki iz estetičnih ozirov morda ne spada na oder in bi ga društvo tudi ne podalo na odru. Oblast je predstavo dovolila, naknadno pa je sprejela iz krogov tukajšnjih plemenskih Nemcev ovadbo, da se v igri predstavlja boje pred glasovanjem ter da nastopa v glavni vlogi brat od nemškega Volkswehra ustreljenega Melcherja. Obenem so zagrozili, da bodo igro nasilno preprečili. Oblast je nato dovoljenje razveljavila. Takoj nato pa se je pojavil v društveni garderobi orožnik ter je popolnoma nepostavnim potom zaplenil tam nahajajoče se stare nerabne puške in sablje, ki so se že desetletja uporabljale na odru. H koncu so nato najzlobnejši še raztrosili vest, da se menda nahaja v župnišču še večja množina orožja. — Predpoved oblasti je društvo vzelo na znanje in je vložil priziv kot tudi glede nepostavne zaplembe društvenih rekvizitov, na zlobno ozkosrčnost oseb, ki stojijo za vsem tem, pa imamo le en sam odgovor: Pfui Teufel! Hitler nemške narodnosti gotovo ne pojmuje po vašem vzorcu.

Svetna ves. (Prorokovanje.) Vse prorokuje o prihodnjem letu, naj zato prorokujemo še mi, četudi vam ni treba verovati. Voda v blatih stoji visoko, vrelci so napeti. Pa je bilo začetkom januarja slišati iz takega toplega vrelca regljanje žab v zgodnjem jutru. Stara naša vera pravi: kolikor dni pred sv. Jurjem žabe regljajo, toliko dni bodo po sv. Jurju molčale. To se torej pravi, da nam prihodnje leto ne obeta nič dobrega in bo prihodnja zima jako zgodnja. — No, če že tega ne verjamete, verujte pa v to, da je slabo znamenje, če se je novo leto začelo z novim davkom na žito in moko. Tudi to ne obeta nič dobrega.

Šmihel pri Pliberku. (Čebelarji, pozor!) Tukajšnja čebelarska podružnica priredi dne 21. t. m. enodneven čebelarski tečaj, ki bo združen z občnim zborom. Tečaj se vrši pri Šercarju, pričetek od 11. uri dopoldne. Nastopi več predavateljev. Odbor.

Sele. (Nesreča.) Huda nezgoda se je pripetila v četrtek, 4. jan. Francu Oraže-ju, p. d. mlademu Hajnziču. Pri rezanju krme je tlačil seno in slamo v slamoreznico, pa je po neprevidnosti segel predaleč, valj ga je zagrabil za levo roko in rezilo mu je odrezalo 4 prste. K sreči je fant-pomočnik hitro ustavil motor, če ne bi bila nezgoda še hujša. Ponesrečenec se je takoj peljal v celovško bolnišnico. Želimo mu, da kmalu ozdravi.

Št. Peter na Vašinjah. (Bela žena.) Dne 8. t. m. smo ob veliki udeležbi spremljali na zadnji poti 31 letnega Vedenikovega Florija. Radi smo ga imeli vsi vsled njegovega ljubeznivega in veselega značaja. Bil je že izurjen gospodar in posebno čislán kot čebelar. Smrtno bolezen si je nakopal z nesrečnim padcem. Spoštovani Vedenikovi družini iskreno sožalje, rajnemu bodi naša zemljica lahka! N. p. v. m.

Ostale novice: Zvezna vlada ne bo odobrila davka na vino v znesku 40 šil. na hl, ki ga je sklenila skupno z davkom na žito in moko dež. vlada. Ne bo pa imela pomislekov glede ostalih dveh davkov, ki sta že upeljana

na Tirolskem in Solnograškem. — V smislu vladne odredbe so bili zapriseženi uradniki kmetijske in obrtniške bolniške blagajne. — Poroča se, da se bivši minister Schumy umakne iz političnega življenja ter se poda v Švico. — Odlikovan je bil z redom sv. Save dr. Julij Fellacher, državni tožilec in predsednik kluba koroških Slovencev v Jugoslaviji. — Dež. urad za tujski promet je izdelal statistiko lanskega prometa, po kateri je bivalo lani v deželi 259.945 tujcev in sicer predvsem z Dunaja, ostale Avstrije, Čehoslovaške, Nemčije, Ogrske, Italije in Jugoslavije. Svota je za 40.000 manjša od l. 1932. — V deželi je zopet obvezno uvedena dimnikarska knjižica, ki jo mora imeti vsak hišni posestnik kot izkaz rednega ometanja dimnikov. — Minuli teden se je sestel deželni odbor domovinske fronte, za deželnega vodjo je bil imenovan dež. sod. svetnik dr. Sucher. — V Borovljah je ustanovljen odbor za povečanje farne cerkve, ker dosedanja nikakor ne ustreza več župnijskim potrebam. — V Škocijanu je umrla 64 letna Johana Lesjak, hčerka bivšega škocijanskega nadučitelja. — Pogreb povodom celovških demonstracij ustreljenih žrtev se je vršil v soboto. Izgredi so bili onemogočeni.

NAŠA PROSVETA

Človek uganka.

V starodavnem veku je bil človek zadovoljen sam s seboj in ni razmišljal o svojem postanku, namenu in cilju. To je bil čas človeškega razvijanja na zunaj. Ko pa se je človeštvo zadostno razvilo in se razširilo po zemlji, je jel človeški duh pojmovati notranje življenje, sploh višje prikazni. Sicer sta prva človeka bila poučena o Bogu, vendar se je to počasi izgubljalo vsled zakrknjenosti človeških otrok, dokler se niso po babilonski zmešnjavi razkropili po svetu in tvorili narode z različnimi jeziki in niso vedeli, da so bratje.

Mnogi poganski duhovi so slutili o nekem „nepoznanem“ svoje življenje so uravnavali po notranji vesti, ki jim je zapovedala poštenost in pravičnost. Imeli so tudi pojme o višjih močeh, ki gospodarijo nad življenjem in smrtjo, a svojega namena nismo mogli spoznati. Pogansko ljudstvo je verovalo v usodo, ki je nad njim in po kateri se je ravnati.

Prišla pa je Luč sveta in razsvetlila zemljo. Človeška duša je pozabila vpijoči glas tisočerihi vekov, kaj je resnica? V Bogu je našla pot, življenje in resnico. Uganka je bila rešena, Bog jo je razložil po svojem učlovečenem sinu.

A ni minulo še drugo tisočletje po Njegovem prihodu in zopet vlada tema v človeški duši in zopet išče ubogi človek odgovora na vprašanje po smislu svojega življenja, po svojem končnem cilju. Smo mi odgovoru bližji kot drugi?

Človek s svojim umom in svojo voljo je skrajno vzvišeno bitje vidnega stvarstva. Njegova duša je odsev Stvarnika-duha, ki je napravil prvega človeka iz zemlje. Človek torej ni ustvarjen iz nič, ampak iz že ustvarjene prsti, a Stvarnik mu je vdihnil neumrjočo dušo. In to je, kar povišuje človeka.

Nekaj vzvišenega in velikega je torej človek. Človeškemu duhu so znane ideje o resničnem in dobrem, o času in večnosti, dasiravno človek tega ne more videti in spoznati s svojimi telesnimi čutili. Vse to je delovanje duha ki ga je Stvarnik vdihnil človeškemu telesu. Res je duševno življenje odvisno od telesnega stanja. Zdrav duh hoče biti v zdravem telesu. Kaj je telo brez duha: kos smrtne narave, ki je podvržena svojim zakonom minevanja in umiranja. Duh v človeku pa ima neizčrpljivo moč, ki nikdar ne oslabi ali opeša, ki svoje sile po delovanju ne obrabi, ki ne izgubi ničesar, ako deluje in je po svojem delovanju še čistejši, bogatejši in močnejši. Njegovo notranje življenje, njegove velike in sve-te misli tudi tedaj ne zmanjšajo, ko slabijo čuvstva in izgine spomin.

Duša je torej, kar povišuje človeka. In naj se še tako trudijo nasprotniki pravega pojmovanja o človeku, njihov trud ostane za vedno

neuspešen. Če se moti eden, se ne motijo vsi. V slehernem človeku živi zavest, da je vzvišen nad vidno naravo in da ni rojen za to borbo zemljo. Tako pravi pesnik Medved v pesmi „Ded“:

Pijan od blažene omame
iz slutenj zida zlati vek
in vzdihom tvojim ne verjame,
da sreče tu je — prazen jek. N. S.

Dobrla ves. Pevski koncert priredijo v nedeljo, dne 21. t. m. moški zbori iz Št. Lipša, Železna Kaple, Globasnice in Dobrle vasi. Začetek ob 3. uri pop., med odmorom kratek nagovor zvezinega zastopnika. — Smo menda prvi, ki otvarjamo sezono s koncertom, zato se nadejamo številne udeležbe.

Št. Vid v Podjuni. (Društveno.) Naznanjamo tem potom vsem prijateljem naših knjig, da smo knjižnico na novo uredili in predstavili v Parjanovo hišo, kjer je bila prej Boštjančičeva trgovina. Knjižnica je odprta vsako nedeljo in praznik po sv. maši. Vabimo vse prijatelje naših knjig, da nam ostanejo tudi v nadalje tako naklonjeni in naj bi prebirali radi lepe knjige. Posebno mladina bi se morala bolje zanimati za pošteno slovensko berilo, ker se v šoli ne poučujejo v lepem materinem jeziku. Imamo v knjižnici tudi precej mladinskih knjižic na razpolago, kar bo našim malim gotovo v korist in zabavo.

Škocijan („Vrnitev“). — V nedeljo, dne 7. t. m. so naši igralci podajali „Vrnitev“ bivšega vojnega ujetnika v domačo hišo. Menda je ni bilo še tako lepo uspele prireditve kot je bila ta. Poset je bil odličen, veliko ljudi je moralo oditi, ker je bila dvorana do zadnjega kotička zasedena. In nikomur ni bilo žal teh dveh uric in malih stroškov, ker je bila igra pravo doživetje za igralce in občinstvo. Glavne vloge so bile v prvovrstnih rokah, naj omenimo le kmeta Petra, vrnivšega se Jankota, ženo Jerico in hišno Lenko. Prizor slovesa ob znamenju je izvalil od slehernega navzočega solze v oči, jokali so celo odrasli možje. Nastopili so tudi pevci in veliko doprinesli k sijajnemu uspehu prireditve. — Igro ponovijo igralci na Svečnico in menda gredo nato igrati še v Št. Rupert. K nadvse posrečenemu nastopu predzadnje nedelje jim iskreno čestitamo!

GOSPODARSKI VESTNIK

Naši gospodarji naj z vedrim pogledom gledajo naprej v prihodnje leto. Na podlagi izkušenj minulega leta naj sestavijo načrt gospodarstva zanaprej. Z zaupanjem v božjo pomoč in v ugodno vreme naj pogumno usmerijo svojo pot v nadaljno gospodarsko leto. Sestavijo si tekom sedanjih zimskih tednov načrt za obdelovanje svoje zemlje in za njeno gnojenje. Za živinorejo morajo skrbeti z zadostnim pridelovanjem krme. Iz strokovnih knjig in časopisja naj si iščejo nove nasvete za pravilno kmetovanje. Skrbno naj čuvajo in prebirajo kmetijske knjige, ker so jim te najboljše svetovalke. Počasi bo treba misliti na pomladansko setev, preskrbeti si tuje seme ali očisti, trierirati ali odbrati domače seme, da bo samo najboljše za setev. Dobro je, če se v teh tednih pregleda zimske shrambe, v hiši naj se nadaljujejo dela pri popravi orodja ali domači obrti.

Glavno delo na sadnem vrtu je sedaj gnojenje. Za gnojenje sadja lahko uporabimo domača ali umetna gnojila. Najboljši je domači gnoj. Starejšemu sadnemu drevju gnojimo tako, da izkopljemo pod kapom krone 1 m široke in do 30 cm globoke jarke, v katere namerčemo hlevski gnoj, ki ga zagrremo z zemljo. Mlajšemu drevju pa raztresemo gnoj pod drevesno krono in ga takoj pokopljemo.

Ne pozabite predložiti davčnih napovedi (Steuerbekenntnis)! — Predložitev davčnih napovedi bo letos največjega pomena. Padec cen in splošna stiska sta na kmetih ustvarili položaj, da o kakem čistem dohodku sploh ni govora. Davčni uradi imajo svoja navodila in bodo davke, kot lani, kratkomalo predpisali, če

vi, kmetje, ne predložite pravih napovedi. Zadnji termin za predložitev je koncem marca. Kdor do tega časa ni predložil svojih podatkov, nima pozneje nobene pravice vlagati priliz na višino predpisanega davka. Kmetovi dohodki so davkariji pavšalno znani, ni pa so uradu znani njegovi izdatki lanskega leta. Zato je dobro, da napravite letni gospodarski obračun. Sestavite vse izdatke, ki ste jih imeli na obrtnike, vsako vremensko škodo, bolezen v hlevu, nesrečo v družini, stroške za živino-zdravnika, odplačila dolžnih obresti, izdatki za semena, bencin, električno moč in luč. Nujno je, da imate za vsak izdatek tudi potrjeno kot neizpodbiten dokaz. Dobro je tudi, če se napravijo prepisi davčnih napovedi. Izpolnitev davčnih napovedi vam posreduje pisarna Kmečke zveze v Celovcu.

Celovšk trg: Pšenica 33—34, rž 20—21, ječmen 14—17, oves 14—65, ajda 19—21, koruza 13—19, grah 80—1.20, rdeči fižol 40—60, krompir 12—15, sladko seno 6—8, kislo seno 6, slama 6, zelje 30—40, repa 20—30, goveja mast 4.00—5.00, sirovo maslo 3.60—5.00, prekajena slanina 4.00, svinjska mast 2.40—2.80, mleko 44, jajca 19—21, kokoši 3.00—4.00, trda 30 cm drva 4.00—5.00, mehka 3.00—4.00 šil. za kub. meter.

RAZNE VESTI

V eni uri — kaj se vse godi. — V eni uri se rodi 5440 novih zemljanov, v istem času nesejo 4630 mrličev na pokopališče, v isti uri stopi 1200 srečnih parov pred poročni oltar in se jih pred sodnijo loči 85. Deset človeških življenj pade v eni uri kot žrtev zločinčevih rok, v ječo jih istočasno primaha 177.497 po zaslužen kazni. V eni uri popijejo po svetu pol drugi milijon litrov vina v grlo, nad 1 milijon litrov piva in 100 polovnjakov žganja, 50 milijonov škodelic čaja in 75 milijonov škodelic kave. Poje se v eni uri v svetu 6 milijonov kilogramov mesa, to je dvanaest tisoč težkih parov volov, in 70 milijonov kilogramov kruha. V isti uri spuha človeštvo 1760 vagonov tobaka v zrak. V eni uri se proizvaja 122.000 ton črnega premoga, vsako uro prihaja iz avtomobilskih tvornic 7000 novih avtomobilov, da smejo v isti uri povoziti povprečno 17 ljudi. V eni uri se odpošlje 1141 milijonov pisem in razglednic ter kart iz enega kraja v drugi, samo znamke za pošto ene ure stanejo 1.2 milijardi šilingov. Vsako uro se natiska 61 milijonov raznih časopisov, za katere morajo pasti vsako uro ogromni gozdovi. V Nemčiji izidejo isto uro 4 nove knjige, nad katere se v isti uri vrže stotisoč brancev, v isti uri zasluži najrevnejši delavec 20 grošev in najbogatejši človek pa 12 milijonov šilingov. V eni uri je naša zemlja napravila pot 1776 km in na tem potu doživela v isti uri po en potres in 4 velike nevihte. Kako težka je torej ena sama ura in kako lahko jo vzamemo.

To je voditelj! O Colonell, slavni prvak irskega naroda v boju za svobodo in enakopravnost, je nekoč opravljal duhovne vaje. Takrat se je dogodilo, da so v parlamentu pri neki seji njegovi prijatelji zelo pogrešali njegovo navzočnost. Poslali so po njega s prošnjo, naj pride v skupščino in se zavzame za dobro stvar. Voditelj pa je odgovoril: „Gospoda, bodite mirni! Dokler tu molim, branim našo sveto stvar pred Bogom. Boj Ircev za svobodo s tem ne bo nič izgubil. Kadar klečim v spovednici, sem močnejši kakor tedaj, ko se v parlamentu s skrčeno pestjo borim za pravice irskega naroda.“

Otrok ni več! — Splošno je opaziti, da dozorevajo dečki in deklice danes hitreje kakor v prejšnjih dobah. Otroci dandanes ne le več vedo, ampak tudi telesno in duševno prekašajo prehodnike istih prejšnjih rodov. Dečki petnajstih let izgledajo čisto že kot možje, kažejo na zunaj več resnosti, so v vsakem pogledu zrejši. Tudi dekleta so dandanes resnejša, kakor bi človek sodil po njihovih letih. S tem se seveda ne taji, da sodobna mladina ni lahkomiselna, razposajena in vesela; ne, to se najde pri nji tudi danes, vendar v drugačni meri kot nekoč. Sodi se, da so to znaki stara-

jočega se človeštva in zato le malo razveseljivi.

To je res smola. Nek mlad madžarski industrijec je živel v Monte Carlu in se tam zaljubil v neko Američanko, ki je kmalu nato postala njegova žena. Po poroki sta se novoporočenca odpeljala na njegov dom. Ženin in nevesta sta si medtem razdela vsak svojo preteklost. Ko je segla Američanka v kovček po sliko pokojne matere, je mož osupnil. Saj to je bila vendar ista slika, ki jo ima tudi njegov ded. Poizvedovala sta nato oba in prišla do poraznega zaključka, da sta si brat in sestra po materi. Zakon je s tem postal neveljaven. Tako so se mlade sanje razblinile ob krutem slučaju.

Urezal se je. Časnikarji vse vedo in izvohajo. Vrata si odpro tudi tam, kjer jih drugi ne morejo, ali kjer jih sploh ni. Tako gre glas o njih. Enkrat pa se je le urezal urednik nekega velikega londonskega dnevnika. Papež ima sedaj v delovni sobi telefonski aparat. Žice gredo odtod po vsem svetu. Omenjeni časnikar je hotel to izrabiti in se naravnost pogovarjati s sv. očetom iz Londona v Rim po telefonu, da bi drugo jutro Londonci brali, kaj je papež telefoniral. Toda iz Rima se je čul na telefonu neprestano le en odgovor: Papeža ni doma! — Dnevnik o pogovoru ni poročal.

Drage pesti. Včasih je skoro sleherni ameriško fante vedelo, da je Dempsey kralj boksarjev. To so taki ljudje ti boksarji, ki se po poklicu suvajo med seboj v zabavo gledalcev, ki gledanje drago plačajo. Dempsey si je s suvanjem pridobil že težke milijone. Zda mu je zmanjkalo denarja in z nekim drugim boksarjem je sklenil pogodbo, da se bosta obdelovala s pestmi v največjih ameriških mestih. Dempsey upa, da zasluži okoli dva milijona dolarjev. V Ameriki so namreč raje lačni, kot da bi zamudili predstavo boksarjev. In s tem Dempsey računa. — To bi bilo nekaj za fantičke po naših vaseh, kaj!

Vljudni Tonček. — Žandar je imel nalogo, da poišče nekega kmeta. Ko pride v hišo, najde doma samo štiriletnega Tončka, ki mu pove, da so vsi šli na polje. „Oče pa so šli s konjem na pašo“, pristavi fante, „saj ju boste takoj našli, ker so tisti, ki imajo klobuk na glavi.“

Listnica uredništva: F. S. Vaše novoletno razmotrivanje je zanimivo in poučno, vendar ga v obliki dopisa ne moremo priobčiti. Ostalo sprejeli in uporabili. — F. K. Hvaležni smo Ti za Tvoje podatke. O nečudenem slučaju pišemo, čim je zbrano vse potrebno. — I. P. Tvoj prispevek v gospodarski del našega lista je poučljiv, a celo nam težko razumljiv. Piši preprosteje in iz domačih razmer! — **Gorotanski.** Je tudi naša želja, a izvedbo onemogočujejo gotove zapreke, ki so vsaj zaenkrat neodstranljive. — J. S. Glede obdarovanja naših otrok po tujerodcih smo mnenja, da zavisi uspeh ali neuspeh od zadržanja slovenskih staršev. Vi pa pretiravate. Narodnost ni blago, ki bi se prodajalo za par črevljev ali kako posojilo. — S. K. Potrpi, striček se oglasi v prihodnji številki za vas male. — **Našim dopisnikom.** Uredništvo razpošlje nagrade trem najmarljivejšim svojim sodelavcem tekom prihodnjega tedna. Bodi v njih vsem sodelavcem pri našem listu pobuda zanaprej! V slogi in složnem delu je moč!

Iščem posojilo

v znesku 2.000 šilingov z ne previsokimi obrestmi, vključeno na prvo mesto posestva, ki je vredno 8.000 S. Ponudbe na upravo lista.

Vila, novo pozidana, 3 orale sveta, rediti se more 2 glavi živine in par prašičev, poleg tega sadonosnik, par minut od kolodvora in državne ceste, lep razgled na Rož in Žihpolje, se proda. Posebno pripravna za penzionista, uradnika ali obrtnika.

Naslov se izve v upravi lista

Gostilna

z malim posestvom v Veliki vasi pri Št. Jakobu v Rožu je pod zelo ugodnimi pogoji takoj na prodaj.

Več pove **Franz Arnelitz, Velika vas,** pošta St. Jakob im Rosentale.